

MESTO NITRA

Materiál na rokovanie Mestského zastupiteľstva v Nitre

Predkladateľ:	JUDr. Igor Kršiak, prednosta Mestského úradu v Nitre
Číslo materiálu:	990/2017
Názov materiálu:	Informatívna správa k „Stratégii riešenia problematiky ľudí bez domova v meste Nitra na roky 2016 – 2019“
Spracovateľ:	JUDr. Gabriela Činčurová, dočasne poverená výkonom funkcie vedúci odboru sociálnych služieb
Napísala:	Mgr. Andrea Dirnbachová, referent sociálneho bývania
Prizvať:	-
Dátum rokovania MZ:	06.04.2017
Dátum vyhotovenia:	22.03.2017

Návrh na uznesenie:	Mestské zastupiteľstvo v Nitre prerokovalo Informatívnu správu k „Stratégii riešenia problematiky ľudí bez domova v meste Nitra na roky 2016 – 2019“ berie na vedomie Informatívnu správu k „Stratégii riešenia problematiky ľudí bez domova v meste Nitra na roky 2016 – 2019“

Podpis predkladateľa:	

Informatívna správa k stratégii riešenia problematiky ľudí bez domova

Cieľom komplexnej stratégie riešenia problematiky ľudí bez domova nie je len budovanie zariadení a služieb pre ľudí bez domova. Komplexná stratégia má vytvoriť funkčný systém, ktorý umožní ľuďom bez domova získať dôstojné bývanie – domov a zníženie ich počtu. Napriek tomu, že žiadny právny predpis Slovenskej republiky nedefinuje pojem bezdomovec, alebo osobu bez domova a absentuje i Národná stratégia prevencie a riešenia bezdomovectva, môžeme povedať, že za bezdomovca sa považujú osoby s niekoľkonásobným sociálnym vylúčením. Mesto Nitra poskytuje pre ľudí bez domova sociálne služby krízovej intervencie a to v dvoch subjektoch, Útulku pre jednotlivcov s nocľahárňou a v Útulku pre jednotlivca s dieťaťom.

Útulok pre jednotlivcov a nocľaháreň na Štúrovej 55 v Nitre má registrovanú kapacitu 83 lôžok. Obložnosť za rok 2016 bola 40 lôžok.

Dňa 7. septembra v roku 2016 bola slávnostne otvorená nová budova Útulku pre jednotlivcov v meste Nitra. Budova zariadenia sa stavala päť rokov, počas ktorých klienti a zamestnanci zariadenia bývali v provizórnych priestoroch bývalej nocľahárne tzv. domček. K otvoreniu novej budovy predchádzalo trojmesačné sťahovanie a zariaďovanie vecí, potrebných pre každodenný chod zariadenia. Sťahovanie nábytku realizovali ubytovaní v útulku. Útulok pre jednotlivcov pracuje v dvoch režimoch, ako celodenné zariadenie a nocľaháreň so samostatným vstupom. Dispozičné priestory pozostávajú zo vstupnej časti, kde je zriadený príjem ubytovaných do nocľahárne s kanceláriou pre strážnikov zariadenia, ktorí zabezpečujú ochranu majetku a osôb v čase od 15,00 hod. do 07,00 hod. počas soboty a nedele. Na prízemí sa nachádzajú 4 izby (10 lôžok), ktoré sa v prípade potreby môžu využívať pre klientov so zníženou pohybovou schopnosťou, spoločná kuchynka, sociálne zariadenie a samostatný vchod s nájazdovou rampou.

V celodennej časti zariadenia sú klienti ubytovaní v dvojposteľových a trojposteľových izbách v mužskej a ženskej časti. Izby sú zariadené posteľami s úložným priestorom, skriňami, odpadkovým košom, písacím stolom a stoličkou. Na poschodí sa nachádza 13 izieb (40 lôžok) so spoločnými sociálnymi zariadeniami. Kultúrna miestnosť je vybavená TV prijímačom, kreslami a knižnicou. V modernej kuchyni s dvomi sporákmi je jedálenská časť. Stravu si v zariadení zabezpečujú klienti samostatne. V nových priestoroch Útulku pre jednotlivcov je možné poskytnúť sociálnu službu ubytovania pre 50 klientov v celodennom režime a pre 18

klientov v nocľahárni. Útulok má k dispozícii miestnosť na skladovanie čistej bielizne. Miestnosť je vybavená umývateľnými regálmi na uloženie odevov a posteľnej bielizne. V pracovni sa nachádzajú štyri práčky, z toho jedna slúži výlučne na pranie posteľnej bielizne klientov. Na prízemí sa nachádzajú dve kancelárie sociálnych pracovníkov a na poschodí jedna kancelária.

V nocľahárni sú klienti ubytovaní v dvoch veľkokapacitných izbách. Izby sú rozdelené na mužskú a ženskú izbu. Majú vytvorené podmienky na prípravu stravy.

Cieľovou skupinou útulku sú plnoleté fyzické osoby, ľudia bez domova, ženy a muži ktorí sú odkázaní na osobitnú pomoc v bytovej a sociálnej núdzi.

V roku 2016 bola poskytovaná sociálna služba v útulku 56 klientom (33 mužov a 23 žien).

V nocľahárni bola poskytovaná sociálna služba 54 klientom (39 mužov a 15 žien).

V útulku a nocľahárni pracuje jeden prevádzkový pracovník, štyria strážnici a traja sociálni pracovníci.

Sociálni pracovníci poskytnú prijímateľovi úplné informácie o ubytovacom a prevádzkovom poriadku útulku, zabezpečia vstupnú očistu prijímateľa a jeho vecí, poskytnú čistú posteľnú bielizeň. Nový klient predkladá doklad o bezinfekčnosti potvrdený od jeho obvodného lekára nie starší ako tri dni.

Pracovníci Útulku pre jednotlivcov zabezpečujú prevádzku zariadenia, poskytujú základné a odborné sociálne poradenstvo, poskytujú pomoc klientom pri riešení ich zložitej sociálnej situácie, hľadání zamestnania, pri vybavovaní dokladov, sociálnych dávok, dôchodkoch.

Útulok vytvára také podmienky svojej činnosti, aby sa klient mohol, napriek vzniknutým sociálnym a hmotným problémom, vrátiť k bežnému spôsobu života. Zapájať sa do ekonomického, sociálneho a kultúrneho života spoločnosti. Klienti sú zrozumiteľne informovaní o ponuke verejných služieb v okolí, tiež sú informovaní o nových pracovných ponukách. Pracovníci zariadenia spolupracujú s inštitúciami, odborníkmi, ktorí vykonávajú činnosť v záujme dosiahnutia osobných cieľov klienta. Sociálni pracovníci sú nápomocní pri zaobstarávaní a vyplnení úradných tlačív. Útulok pre jednotlivcov aj v roku 2016 pokračoval v spolupráci s ÚPSVaR Nitra, mestskou a štátnou políciou, Fakultnou nemocnicou v Nitre, zamestnávateľmi. Klienti boli informovaní aj o možnosti využiť ambulantly, anonymne, bezplatné služby v Centre poradensko - intervenčných služieb pre riešenie závislostí

v Budúcnosti n.o. na Wilsonovom nábreží 82 v Nitre. Počas uplynulého roku 2016 sa podarilo sociálnym pracovníkom umiestniť dvoch klientov do Zariadenia pre seniorov na ulici Železničiarska 975/52, 94901 Nitra. Jeden klient sa zamestnal na trvalý pracovný pomer.

V izbe pre imobilných občanov boli ubytovní dvaja klienti, ktorí potrebovali bezbariérové ubytovanie. Zdravotný stav klientov si vyžadoval hospitalizáciu a boli prijatí vo Fakultnej nemocnici v Nitre. Počas zimného obdobia, keď klesli teploty pod -10°C , bolo umožnené klientom nocľahárne zostať v zariadení. Mnohí z nich túto možnosť využili.

Dvakrát mesačne sa organizujú stretnutia s klientmi, tzv. komunitné stretnutia, v kultúrnej miestnosti, za účasti všetkých klientov, s celodenným ubytovaním a ubytovaním v nocľahárni.

V dokumente „Stratégia riešenia problematiky bezdomovectva“, mesto Nitra navrhuje **komplexný prístup tzv. schodikový model - „krokový model“** riešenia bezdomovectva, ktorý vychádza z postupného zlepšovania podmienok života ľudí bez domova. Stratégia riešenia problematiky ľudí bez domova je dokument plánovaný na roky 2016 až 2019. Útulok pre jednotlivcov sa plne venuje svojim aktivitám od septembra 2016, t.j. od jeho nového otvorenia. Ubytovaní klienti sa postupne oboznamujú s inovatívnymi formami práce a rôznymi cieľmi ergoterapie.

Hlavným prvkom aktivít s ubytovanými v zariadení je ergoterapia, ktorá prostredníctvom zmysluplného zamestnania sa, sa usiluje o zachovanie a využívanie schopností klienta potrebných pre zvládnutie bežných denných, pracovných, záujmových a rekreačných činností. Ubytovaní mali zaužívané pravidelné ergoterapeutické činnosti v zariadení, ktoré museli vykonávať. Boli to činnosti: upratovanie spoločných priestorov zariadenia podľa stanoveného harmonogramu, vykonávanie aktivačných činností, pomocné práce v areály zariadenia (zametanie chodníkov, zbieranie papierov, odhadzovanie snehu v zimných mesiacoch..). Súčasťou nových cieľov ergoterapie v útulku je vyrábať rôzne ozdobné či úžitkové predmety (vianočné vence, omaľovanky..). Jednotlivé činnosti sú prispôbené individuálnym schopnostiam a zručnostiam klientov s ohľadom na ich aktuálny zdravotný stav a potreby. Cieľom nových ergoterapeutických činností je aktivizácia ubytovaných, ale aj vhodné vyplnenie voľného času, počas ktorého sa môžu porozprávať, upevňovať si vzťahy v kolektíve alebo sa len tak odreagovať pri jednoduchých pracovných aktivitách. Pozitívnym výsledkom tejto terapie v našom zariadení je, že klienti sa do ergoterapeutickej činnosti zapájajú postupne, v čom vidíme úspech.

Mestská polícia v Nitre vo svojej „**Správe o činnosti za rok 2016**“ uvádza:

„V kalendárnom roku 2016 bola pozornosť príslušníkov mestskej polície zameraná na riešenie problematiky bezdomovcov a obťažujúcim spôsobom žobrajúcich osôb. Z lokalít, kde bolo potrebné najčastejšie v tejto oblasti reagovať, možno spomenúť miesto pred vchodom OD Tesco na Štefánikovej triede, kde sa často zoskupujú osoby so sklonsmi k asociálnemu správaniu a svojim dlhším zotrvaním na mieste, správaním a celkovým nehygienickým zjavom často pohoršujú, obťažujú a odpudzujú okoloidúcich občanov. Obľúbenou lokalitou bezdomovcov sú miesta v blízkosti kostolov, kde žobraním dochádza k obťažovaniu účastníkov bohoslužieb. Veľakrát správanie bezdomovcov nie je možné zadefinovať ako priestupok. V prípade zistenia priestupku, uloženie sankcie neprináša očakávanú nápravu. Skutočnosť, že ich zovňajšok a správanie v majoritnej časti obyvateľstva vzbudzuje odpor a pohoršenie, samo a sebe nedáva zákonný dôvod perzekuovať.“

Dôvodová správa

Mestské zastupiteľstvo v Nitre na zasadnutí konanom dňa 10.03.2016 uznesením č. 67/2016-MZ schválilo „*Stratégiu riešenia problematiky ľudí bez domova v meste Nitra na roky 2016-2019*“ s návrhmi konkrétnych opatrení, s termínom predkladania raz ročne.

Predkladaný materiál informuje o riešení problematiky ľudí bez domova v meste Nitra z dôvodu ich niekoľkonásobného sociálneho vylúčenia. Mesto Nitra poskytuje sociálne služby v Útulku pre jednotlivcov a v nocľahárni, na Štúrovej ul. 55, v Nitre.

Stanovisko Komisie MZ v Nitre pre sociálne veci, bytové otázky a zdravotníctvo:

Komisia MZ v Nitre pre sociálne veci, bytové otázky a zdravotníctvo uznesením č. 25/2017 dňa 08.03.2017 uvedený materiál prerokovala a odporučila Mestskému zastupiteľstvu predmetný materiál vziať na vedomie.

Stanovisko MR:

Mestská rada na svojom riadnom zasadnutí dňa 21.03.2017 uvedený materiál prerokovala a odporučila MZ v Nitre predkladaný materiál vziať na vedomie.